

HØRINGSINNSPILL – NY LOV OM DYREVELFERD FRA BONDELAGENE I LOFOTEN

Forslag til ny lov om dyrevelferd har blitt sendt lagt ut på høring.

Bondelagene i Lofoten (Vågan Bondelag og Vestvågøy Bondelag) har følgende kommentarer til Lov om dyrevelferd :

§ 1 Formål

Bondelagene er positive til at loven skal fremme god dyrevelferd og respekt for dyr.

§ 3 Generelt

Ordet **lidelse** bør fortsatt stå i lovteksten, da det fremmer lovens viktigste oppgave, nemlig å hindre at dyr lider.

Det bør stå : Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for lidelse og unødige påkjenninger og belastninger.

§ 4 Hjelpelik

Viktig med en egen § for et så viktig punkt, men det kan være noe uklart om hvilke tilfeller av ytt hjelp det skal varsles om. Vi mener at det skal varsles uansett.

Det kan være uheldig å bruke begrepet "unormalt avmagret" selv om enkelte dyr kan være magre/tynne i en periode pga av sykdom. Det ønskes å fjerne ordet "unormalt", da det kan tolkes som at "normal avmagring" er normalt.

§ 5 Varsling.

Bondelagene mener at alle dyrevernemdene skal ha mulighet til å bestå. Det er naturlig for mange at varslinga skjer til dyrevernemdene.

Bondelagene i Lofoten mener at det er svært viktig at helsepersonell må ha en **plikt** til å varsle, ikke bare en rett. Uten plikt til å varsle vil helsepersonell la taushetsplikten og hensynet til klienten gå foran hensynet til dyrene.

Det må videre være en plikt til å melde fra allerede ved **mistanke**. Når det er "grunn til å tro" kan det ofte være for sent. Mistanke om mishandling eller svikt skal være god nok grunn til å melde fra. Man skal ikke være nødt til å ha mistanke om **alvorlig svikt**. Det bør så være opp til tilsynsmyndigheten å undersøke saken nærmere.

§ 6 Kompetanse og ansvar.

Det er viktig at dette står i lovteksten, både krav om kompetanse og om ansvar. Men det kan være vanskelig for selger å bedømme kjøpers kompetanse ved omsetning av dyr.

§ 7 Krav om registrering eller tillatelse

Det bør snarest komme forskrift med krav om et individregister hos hest. Dette er store dyr med høye krav til både hold og stell. Slik det er i dag skifter hestene ofte eier og mange har ikke tilstrekkelig kompetanse om hold av hest. Derfor er det viktig at tilsynsmyndigheten får en oversikt over hvor hester holdes og hvem som eier dem for å kunne føre tilsyn.

§ 8 Driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger

Det er veldig bra at også selger/ utleier av eiendom og utstyr har et medansvar for at dette er egnet for dyrehold. Men det kan også bli vanskelig for tilsynsmyndigheten å plassere

ansvaret for evt. mangler. Ved for eksempel et vedtak om at husdyrrom må utbedres, hvem skal da være mottaker av vedtaket ?

§ 9 Medisinsk og kirurgisk behandling

Ved ny forskning som erstatter operative inngrep skal disse forbys. Eksempelvis vaksine mot rånelukt (ingen kastrering).

§ 10 Merking av dyr

Det bør fortsatt stå at max 1/3 av øret kan fjernes ved merking, men at man fortrinnsvis skal unngå fjerning av deler av øret.

§ 11 Transport.

Vi er av den oppfatning at Transportforskriften i dag ikke oppfyller kravene i lovteksten. Dyr i dag blir tillatt transportert lenger enn det som kan kalles "minst mulig belastning" både når det gjelder livdyrtransport og slaktedytransport. Slaktedytransportene i dag blir stadig lengre for et større antall dyr med den stadige nedleggelsen av slakterier.

§ 12 Avliving

Siste setning – *Kongen kan gjøre unntak fra bestemmelsene i andre ledd.*

Bondelagene i Lofoten uttrykker med sterk bekymring at den siste setningen i § 12 åpner for muligheten for at avliving uten bedøving kan bli tillatt i Norge (kosher slakting). Å tillate noe slikt reflekterer ikke gjeldende samfunnsmoral som klart sier at dyr som holdes i menneskers eie skal bedøves før avliving, slik at de unngår unødig smerte og frykt.

Vi mener at den siste setningen ikke skal stå i den endelige loven.

Halal- Sjekting og Kosher-slakting er rene rituelle handling som kun er for å tilfredsstille menneskelige behov, det tas ikke hensyn til dyret ved en slik avliving og strider i mot § 1 og § 3 i dyrevernsloven. I tillegg strider det mot det norske syn og verdier på dyr og dyrevelferd. Det må ikke gis anledning til å dispensere fra krav om bedøving forut for blodtapping.

Unntak som relateres til fisk (kverning etc) bør beskrives spesifikt, så slipper en tvil/dispensering.

§ 14 Særskilte forbud

Fra dagens lov bør det i tillegg beholdes : " å drive dyr for hardt" da dette erfaringsmessig kan være et problem og det vil være enklere å håndheve dersom det står ordrett i selve lovteksten.

§ 19 Adgang til sted og plikt til å yte bistand

Veldig viktig

§ 22 Dyrers levemiljø

Dyr skal ha beskyttelse mot ugunstige værforhold **hele året**, bl.a. må dyr på innmarksbeite ha ly mot sol.

Det bør stå i lovteksten at " **Dyr på beite skal hentes hjem før frost og snøfall er ventende om høsten.**" Dette kan ofte være et problem.

§ 23 Tilsyn, stell og føring

a) Det bør stå at både dyr og dyrerom skal ha et godt reinhold.

c) Vi mener at det aller viktigste når det gjelder rovdyr – beitedyrproblematikken er at beitedyr og rovdyr må skilles. Det er ikke mulig, spesielt ikke for dyreeier alene, å beskytte dyra sine mot store rovvilt.

Det avgjørende når det gjelder beitedyr – rovdyr – problematikker er at omfanget av dyrelidelse og tap på beite snarest må ned ! Dette må være dyrevernavtaltningens

hovedargument ! Å dempe konfliktnivået er positivt, men bidrar ikke i seg selv til å minske dyrelidelsene på beite.

Det er viktig å få fram at det ikke bare er ulv og bjørn som gjør store skader i beitedyrflokkene, men at jerven på landsbasis er den største skadevolderen. I tillegg utgjør gaupe og ørn et problem i flere områder.

Beiteretten er viktig for norsk landbruk, gårdsdriften, men også for de norske husdyrene, det gir god velferd for dyrene og er viktig for å opprettholde god dyrehelse for norske husdyr. Det må derfor ikke være tvil om beiteretten for landbruket.

Det savnes også et punkt om veitrafikk. Skal det være eiers ansvar å beskytte dyrene (ofte sett opp gjerde) der økende trafikk medfører en økende fare for dyrepåkjørslar? Ved nybygg av veier er dette antakelig klarere et ansvar for utbygger.

§ 26 Omsetning av dyr og ervervsmessig ivaretagelse av andres dyr.

Det er viktig at det står i lovteksten at den som selger dyr har ansvar for at den som kjøper har nødvendig kompetanse.

§ 31 Avgift og gebyr

Hjemler tilsynsmyndighetens mulighet for å pålegge avgift og gebyr for å dekke kostnader med tilsyn, kontroll og særskilte tjenester. Ulike organer har så langt vist stor kreativitet når det gjelder pålegg av gebyrer ved tilsyn, kontroll og særskilte tjenester. Landbruket representerer en næring med svak lønnsomhet og ved å legge gebyrer på f.eks dyrevernsbesøk og andre tilsynsbesøk vil det skape ei veldig negativ holdning til slike besøk/kontroll blant dyreholdere. Til sammenligning tenkes trafikk-kontroller, regnskapskontroller osv. Disse kontroller er ikke pålagt å være selvfinansierende. Vi ønsker ingen tillegg av gebyrer, og synes ikke det er riktig at brukerne skal betale gebyr for tilsynsbesøk.

§ 32 Tilsyn og vedtak.

Bondelagene i Lofoten mener at dyrevernnemndene skal beholdes og at det skal stå i lovteksten at Mattilsynet og dyrevernnemndene skal føre tilsyn og kan fatte nødvendige vedtak.

Eventuelt bør det være en egen paragraf om dyrevernnemnder.

Det bør ikke stå at Kongen kan delegerer myndighet til private organer.

Dyrevernnemndene utgjør en viktig ressurs i dyrevernarbeidet. De har en lokal forankring og tillit som er avgjørende for å kunne holde seg orientert om dyreholdet i distriktet. Mattilsynet har ofte for store områder å dekke og har stadig mindre ressurser (både prioritering og bemanning) til inspeksjoner av dyrehold. Det kan være en lavere terskel for folk å "hviske noe i øret" på et medlem i dyrevernnemnda enn å ta kontakt med Mattilsynet.

Behovet for tilsyn og oppfølging øker. Det er en kraftig omstilling i landbruket og en del brukere har presset økonomi. Ellers i samfunnet gjør god økonomi at flere og flere ønsker å skaffe seg dyr uten at de har tilstrekkelig kompetanse til å ta seg av dyret.

Det praktiske skjønnet (et bedre ord enn lekmannsskjønn) og kunnskapen om dyrehold er meget viktig i tilsynsarbeidet. Mattilsynets inspektører kan ofte ha en for teoretisk tilnærming til et problem.

Vårt demokratiske system er bygd opp slik at pålegg til medborgere skal skje ved likemenn. Derfor må det først og fremst oppnevnes folk med praktisk skjønn på husdyrhold og dyrestell og med kunnskap om og interesse for dyrevern.

Det bør presiseres overfor kommunene at dyrevernnemndene ikke er ei politisk nemnd slik at det virkelig foreslås kandidater med praktisk skjønn på husdyrhold og dyrestell og med kunnskap og interesse for dyrevern.

Bondelagene i Lofoten peker ellers på at dyrevernnemndene må få mer ressurser, slik at de igjen kan gjennomføre rutineinspeksjoner. Dette mener vi er viktig forebyggende arbeid mot dyretragedier og også for å komme inn tidlig når en dyretragedie er under utvikling..

Til Vedtak om beiterestriksjoner :

Bra at dette kommer inn i lovteksten slik at det ikke er noen tvil om Mattilsynet myndighet på dette området. Samtidig må det sikres at den økonomiske kompensasjonen virkelig dekker merutgiftene ved å ha dyrene gående på hjemmebeite og ved det å ha beitedyr i ei rovdyrutsatt utmark, for eksempel til intensivt tilsyn.

§ 34 Forbud om aktiviteter omfattet av loven

Bondelagene mener at Mattilsynet kun skal kunne frata folk retten til å ha dyr midlertidig, inntil det er en rettskraftig dom i saken. Et så inngripende tiltak bør fortsatt behandles i rettsapparatet. Vi frykter at de enkelte distriktskontor kan vurdere like tilfeller forskjellig. Lekmannskjønnen bør også komme inn i slike saker.

Men det må lovfestes at Mattilsynet eller dyrevernnemnda har rett til å kreve at påtalemyndighetene fremmer en sak om fradømming av retten til å ha dyr. Mattilsynet eller dyrevernnemndene bør kunne sette en tidsfrist ovenfor domstolen for hvor snart saken skal opp for retten.

Distriktskontorene har sekretariatsansvar for nemndene, som skal gi veiledning, pålegge nødvendig tiltak og har om nødvendig mulighet til å pålegge at dyreholdet skal opphøre. Det samme må gjelde for tvangsmulkt, forenklet forelegg og straff, §§ 35, 36 og 37 (det siste eventuelt sammen med mattilsynet).

Andre kommentarer :

Bondelagene i Lofoten er av den oppfatning at dyrevernsarbeidet blir best ivaretatt ved å opprettholde dyrevernnemndene. Det er ei lokalt forankra gruppe som har høy legitimitet i nærmiljøet, som har god kompetanse og bør derfor videreføres. De bør få nødvendig skoloring og styrkes økonomisk slik at de har mulighet til å utføre sine viktige og nødvendige oppgaver.

Elisabeth Holand
Vestvågøy Bondelag

Jan Gunnar Eilertsen
Vågan Bondelag